

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Актуальні проблеми професійної підготовки соціальних педагогів
та практичних психологів у ВНЗ**

Освітня програма Соціальна педагогіка

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “26” серпня 2020р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Актуальні проблеми професійної підготовки соціальних педагогів та практичних психологів у ВНЗ
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактний телефон викладача	0677047023
E-mail викладача	ivanna.kulyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	Кредити ЄСТС - 3 (90 год)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	відповідно до графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи
2. Анотація до курсу	
<p>Підготовка майбутнього викладача психолого-педагогічних дисциплін в умовах ВНЗ I-II рівня акредитації до професійної діяльності передбачає ознайомлення з сучасним аналізом освітньо-професійних програм підготовки майбутніх фахівців за спеціальністю 231 Соціальна робота, зі змінами до законодавства про освіту в Україні. Здійснення такого аналізу дозволить забезпечити виконання важливих науково-практичних завдань професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері соціальної роботи на засадах компетентнісного підходу. Курс розкриває специфіку теоретичних підходів до підготовки фахівців за спеціальністю 231 Соціальна робота.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу є вивчення змісту, форм та методів теоретичної і практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів, психологів у ВНЗ та виокремлення актуальних проблем щодо їх підготовки у в умовах вищої школи.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проаналізувати стан проблеми у психолого-педагогічній літературі. – розкрити сутність поняття “практична підготовка соціальних педагогів, практичних психологів в умовах ВНЗ”; – обґрунтувати організаційно-педагогічні умови забезпечення неперервної практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів, практичних психологів; – розкрити модель неперервної практичної підготовки майбутніх соціальних педагогів; – охарактеризувати рівні готовності до практичної діяльності майбутніх соціальних педагогів, практичних психологів на сучасному етапі. 	
4. Компетентності	
<p>Інтегральна компетентність: - здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p>Загальна компетентність: - здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність виявляти ініціативу та підприємливість; здатність генерувати нові ідеї (креативність); навички міжособистісної взаємодії; здатність працювати в команді.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: - здатність до професійної рефлексії; здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві; здатність до оволодіння навичками самостійного опанування новими знаннями, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у соціальній сфері.</p>	
5. Результати навчання	
<p>В результаті вивчення курсу студенти повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – проблеми реформування вищої освіти у XXI столітті; – професійні якості, функції та ролі фахівця в галузі соціальної роботи; – методи соціально-педагогічної роботи; 	

- особливості роботи в команді колег та в мультидисциплінарній команді;
- основні причини, що породжують групи ризику в суспільстві та викликають потреби у соціальній допомозі;
- актуальні соціальні проблеми та характеристики вразливих категорій населення;
- психологічні особливості та потреби різних груп населення;
- передумови формування соціальної політики;
- міжнародний досвід професійної підготовки соціальних працівників, практичних психологів;
- основи наукових методів аналізу проблеми соціальної сфери.

уміти:

- інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід;
- реалізовувати професійні цінності на практиці;
- користуватися етичними принципами, кодексом соціального педагога, практичного психолога;
- безпосередньо надавати допомогу з використанням методів індивідуальної, групової роботи і роботи у громаді;
- застосовувати комунікативні навички;
- дотримуватися меж професійної компетенції;
- аналізувати власні вміння та навички, рівень знань, особистісні риси;
- визначати соціальні проблеми та їхню пріоритетність;
- аналізувати соціально-економічну ситуацію;
- критично аналізувати і оцінювати діючу соціальну політику країни;
- визначати завдання та напрямки реформування соціальної політики виходячи з соціально-економічної ситуації;
- планувати і розробляти соціальні програми відповідно до соціально-економічної ситуації в країні;
- обґрунтовувати власну думку та виробляти групові рішення;
- забезпечувати отримання необхідної для роботи об'єктивної інформації з різних джерел.

6 Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	Соціальна робота	4	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Теоретичні засади професійної підготовки соціальних педагогів та практичних психологів План Вища освіта в соціальній сфері в умовах ВНЗ. Суть і	Лекція 2 год Семінарське заняття 2 год	3, 4, 9, 11, 29	Написати реферат на тему: «Використання інформаційно-комунікаційних технологій у підготовці соціальних працівників». Підготувати е-презентацію на тему: «Інноваційні	Максимальна оцінка - 5	Два тижні

<p>зміст поняття підготовка соціального педагога та практичного психолога в умовах ВНЗ. Ступенева система підготовки соціальних педагогів та практичних психологів.</p>			<p>технології навчання у вищій школі».</p>		
<p>Тема 2. Міжнародний досвід професійної підготовки соціальних працівників, практичних психологів</p> <p>План Міжнародний досвід професійної підготовки соціальних працівників, практичних психологів (Великобританія.. Франція. Німеччина Росія).</p>	<p>Лекція 2 год</p> <p>Семінарське заняття 2 год</p>	<p>2, 5, 13, 14, 16, 20, 21, 28, 30</p>	<p>Проаналізувати моделі професійної підготовки спеціалістів психологічної служби у різних країнах світу. Скласти порівняльну таблицю особливостей розвитку вищої освіти у розвинених європейських державах та в Україні.</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Два тижні</p>
<p>Тема 3 Проблеми реформування вищої освіти у ХХІ столітті</p> <p>План Психолого-педагогічні проблеми реформування вищої освіти у ХХІ столітті. Вимоги до фахівця, зумовлені реформуванням вищої освіти України. Психологічні особливості виховання і навчання у системі вищої освіти. Модель</p>	<p>Лекція 2 год</p> <p>Семінарське заняття 4 год</p>	<p>8, 9, 17, 18</p>	<p>Опрацювати текст Закону України «Про освіту», звернути увагу на сутність принципів освіти, завдання навчальних закладів. Ознайомитися зі змістом Закону України «Про вищу освіту», з'ясувати сутність таких складових: стандарти вищої освіти, організація навчально-виховного процесу.</p>		

<p>особистості фахівця з вищою освітою . Психолого-педагогічні показники ефективності фахової підготовки студента. Професійні цінності фахівця соціальної роботи.</p>					
<p>Тема 4. Законодавство України про професійну підготовку фахівців у ЗВО. План Нормативно-правова база, що регламентує організацію педагогічного процесу у вищій школі. Державна політика у галузі вищої освіти. Основні документи, які регламентують нормативно-правову базу діяльності ЗВО та підготовки сучасного фахівця з вищою освітою: Закони України «Про освіту» та «Про вищу освіту», укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, накази Міністерства освіти і науки України та інші акти законодавства з питань вищої освіти.</p>	<p>Лекція 2 год Семінарське заняття 4 год</p>	<p>12, 18, 24, 25</p>	<p>Написати реферат на тему: «Особливості реалізації права на освіту в умовах інтегрованого навчання у ВНЗ»</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Два тижні</p>
<p>Тема 5 Нормування учіння та викладання у ВНЗ.</p>	<p>Лекція 2 год Семінарське</p>	<p>3, 6, 15, 17, 22, 29</p>	<p>Написати реферат на тему: «Формування</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Два тижні</p>

<p>План Умови планування та графік навчального процесу у ЗВО. Нормування навчального часу студента. Нормування робочого часу викладача, зміст обов'язкових видів роботи. Основні види методичної, наукової, та організаційної роботи науково-педагогічних працівників.</p>	<p>заняття 2 год</p>		<p>професійних і особистісних якостей соціального педагога під час вивчення соціально-гуманітарних дисциплін».</p>		
<p>Тема 6 Структура та зміст навчального процесу у вищій школі План Структура навчального процесу у ЗВО. Зміст вищої освіти як науково-обґрунтована система дидактично та методично оформленого навчального матеріалу для різних рівнів та ступенів вищої освіти. Стандарти вищої освіти. Державні документи, що визначають зміст підготовки спеціалістів у ЗВО: освітньо-професійна програма та структурно-логічна схема підготовки. Навчальний план, робочий навчальний план, індивідуальний навчальний план студента.</p>	<p>Лекція 2 год Семінарське заняття 4 год</p>	<p>11, 15, 17, 19, 22</p>	<p>Здійснити аналіз змісту навчальних програм фахових дисциплін у контексті підготовки майбутніх соціальних педагогів, психологів до консультативної діяльності. Написати реферат на тему: «Дистанційне навчання в системі освіти: соціально-економічна потреба, сутність, умови ефективності».</p>	<p>Максимальна оцінка - 5</p>	<p>Два тижні</p>

Навчальна і робоча програма, підручники, посібники для ЗВО. Розклад навчальних занять.					
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Види контролю: поточний, підсумковий. Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль, підготовка творчих завдань. Форма контролю: екзамен. Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю" Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДЗВО «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»). Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни здійснюється згідно з кредитно- модульною системою організації навчального процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою. Він складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 50 балів (робота на практичних, лабораторних і лекційних заняттях – 30, самостійна робота – 10 виконання індивідуального заняття – 10;), і рейтингу з атестації (екзамен) – 50 балів. Загальні 100 балів включають: 35 балів за семінарські заняття; 15 балів за самостійну роботу; 50 балів за екзамен.				
Вимоги до письмової роботи	Концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань і завдань ККР. Також враховуються виконанні завдання частково-пошукового та творчого рівнів.				
Семінарські заняття	Оцінюються за п'ятибальною системою. Передбачає виконання тестових завдань, практичних творчих завдань, усних і письмових відповідей).				
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх передбачених форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до іспиту з курсу - 25 .				
7. Політика курсу					
Політика курсу спрямована на створення доброзичливої атмосфери на занятті, активну комунікацію в групі з дотриманням правил академічної доброзичливості. Відвідування занять є важливою складовою навчання. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Відпрацювання пропущених занять відбувається у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультування студентів. Однією з вимог є відповідальне ставлення до виконання завдань самостійної роботи, опрацювання необхідної інформації, наукових джерел, тестових та інших завдань.					
8. Рекомендована література					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Абашкіна Н.В. Підготовка соціальних педагогів у Німеччині : метод. рекомендації щодо удосконалення підготовки соціальних педагогів в Україні на основі використання німецького досвіду. К. : Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України, 2003. 23 с. 2. Актуальні проблеми підготовки фахівців соціальної сфери : тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції. Хмельницький : ХІСТ Університету «Україна», 2013. 180 с. 3. Богданова І.М. Шляхи та засоби вдосконалення соціально-педагогічної підготовки майбутніх фахівців. <i>Наука і освіта</i>. Одеса. 2007. № 1–2. С.116 – 119 4. Вайнола Р.Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки : монографія; за ред. С.О. Сисоевої. Запоріжжя : Хортицький навчально- 					

реабілітаційний багатопрофільний центр, 2008. 460 с.

5. Віннікова, Л. В. Система підготовки соціальних працівників у вищих навчальних закладах США [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук; Луганський нац. пед-й ун-т ім. Т. Шевченка. Луганськ, 2003. 20 с.

6. Волкова Т.И. Профессиональная подготовка социального педагога. *Среднее проф. образование*. 2002. № 3. С. 53–54.

7. Галагузова Ю. Н. Социальная педагогика: практика глазами преподавателей и студентов : пособие для студ. М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. 224 с.

8. Дайнеко В. І. Мотивування освіти – важливий фактор її продуктивності. *Нові технології навчання*. 1995. Вип.14. С. 45–47.

9. Десятов Т.М. Сучасне наукове бачення неперервної професійної освіти: стратегія розвитку в масштабах геополітичних регіонів. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2002. № 2. С. 390.

10. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. проф. І. Д. Звереві. [2- ге вид.]. Київ ; Сімферополь : Універсум, 2013. 536 с.

11. Кобилянська Л. І. Практична підготовка соціальних гувернерів у вищих навчальних закладах : навч.- метод. посіб. Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2012. 216 с.

12. Кривоконь Н. Підготовка соціальних працівників для системи соціального захисту населення. *Соціальна політика і соціальна робота*. 2000. № 3,4. С. 87–91.

13. Кулікова, А. Є. Підготовка соціальних працівників до роботи з дітьми та молоддю у ВНЗ Швеції [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук / А. Є. Кулікова; Луганський нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Луганськ, 2009. 20 с.

14. Лещук, Г. В. Система професійної підготовки фахівців соціальної сфери у Франції [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук; ТНПУ ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2009. 20 с.

15. Мельничук І. М. Використання інтерактивних технологій для організації самостійного учіння майбутніх соціальних працівників. *Вища освіта України*. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи : методологія, теорія, технології». 2009. № 3 (додаток 1). С. 435–439.

16. Микитенко, Н. О. Професійна підготовка соціальних працівників в університетах Канади [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук. Тернопіль, 2006. 20 с.

17. Міщик Л.І. Теоретико-методичні основи професійної підготовки соціального педагога у закладах вищої освіти. Промінь: Запоріжжя, 1997. 370 с.

18. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>

19. Освітня програма: вимоги та методика розроблення [Текст]: метод. реком. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. 60 с.

20. Пічкарь, О. П. Система підготовки фахівців соціальної роботи у Великій Британії [Текст]: дис. ... канд. пед. наук; ТДПУ ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2002. 213 с.

21. Поліщук В. А. Професійна підготовка фахівців соціальної сфери: зарубіжний досвід. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2003. 178 с.

22. Поліщук В.А. Теорія і методика підготовки соціальних педагогів в умовах неперервної освіти: Монографія. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний ун-т ім. В.Гнатюка, 2006. 424 с.

23. Попович Г. Підготовка соціальних працівників: широкий профіль чи вузька спеціалізація. Науковий вісник Ужгородського нац. ун-ту : Серія «Педагогіка. Соціальна робота». 2005. № 8. С. 149–151.

24. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18-17>

25. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 №2145-URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19-18>.

26. Професійна освіта: Словник: навч. посіб. / за ред. Н.Г. Ничкало. К.: Вища школа, 2000. С. 273.

27. Розвиток професіонала і професіоналізму: теорія і практика : зб. наук. пр. / за заг. ред. С. П. Архипової. Черкаси : ФОП Гордієнко Є. І., 2014. 384 с.

28. Романовська, Л. І. Система підготовки фахівців з соціальної роботи за кордоном на прикладі розвинених країн [Електронний ресурс]. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби*. 2013. № 3. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2013_3_21.pdf

29. Терентьева Н.О. Організація навчання у співробітництві [Текст]. Освітні технології. Організація різнорівневого навчання : навч. посіб., 2010. 59 с.
30. Тименко, В. Порівняльний аналіз професійної підготовки соціальних працівників у вищих навчальних закладах США та України [Електронний ресурс]. 2008. Режим доступу: <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/20908>

Викладач

кандидат педагогічних наук, доцент

кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

І. В. Кулик